

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 26.—, tuzemstvo Din 30.—.

Pariz, 3. dec. Dotikajoč se posvetovanj med Chamberlainom in Briandom piše »Journal«, da se bo pri teh posvetih dosegel sporazum v vseh vprašanjih, ki bodo predmet razprav na seji Zveze narodov. Naziranja Pariza in Londona so se znatno zblížala. Med drugim se mora rešiti vprašanje, kako naj se izvede nadzor nad demilitarizacijo Porenja. V tem važnem vprašanju se francoska teza zelo razlikuje od angleške.

Masarykove izjave.

Predsednik Masaryk je sprejel pred kratkim zastopnika časopisa »Deutsche Presse« in mu dal nekatere izjave na stavljenja mu vprašanja:

Avtonomija in centralizem.

»O novih reformnih načrtih šolske administracije se mi ni še ničesar sporočilo. Vsekakor pa smo pred konsekvencnim izvajanjem zakona o okrožjih, ki bo prinesel v vse upravne stroke gotovo avtonomizacijo. Iz svojega demokratičnega stališča sem principijelno za avtonomijo poleg naravne centralizacije, ki pomenja moderno državo. Avtonomija in centralizacija sta dve veliki, stalno delujoči politični sili. Naloga vodilnih politikov je pri nas, da poiščemo med tema silama potrebno skladnost. Omeniti moram, da so si pristaši avtonomije že dalje časa na slabšem v vseh državah, nego državna centralizacija in sicer zato, da ne uporabljajo že pridobljenih avtonomnih pravic dovolj energično in konsekvencno. Ljudje v vseh državah so se že preveč navadili centralnega in vodilnega delovanja države. Kakor znano, je predsednik Wilson demantiral ta historični proces v Združenih državah. In ni težko dokazati isto, tudi v naši republiki. Ne naglašam, da ne smatram avtonomističnih stremeljenj kot politično nasprotje državi; tudi dobro razlikujem pojem države od pojma naroda. Posebno na kulturnem polju more in mora vsak omikan in zavedujoč se narod samostojno delati pri svojem izpolnjevanju; tukaj je odprto polje za intelektualce, zlasti pa za publiciste.«

Skrčenje vojaškega roka.

»Problem skrajšanja vojaškega roka ne zadeva samo Nemcev, nego tudi ostale narode v enaki meri. V vsej Evropi se je pojavilo po vojni odkrito stremeljenje, da se olajša v splošnem vsa vojaška bremena, zlasti pa, da

se skrajša vojaški rok. Za istim ciljem stremi tudi naša vojaška uprava, ki se stvarno pripravlja na prehod od osemnajstmesečnega vojaškega roka na eventuelni štirinajst, ali celo dvanajstmesečni rok. Te priprave in gotove prehodne dobe so pa tudi zato potrebne, ker pomenja vojaška organizacija vsake države mogočno razvito gospodarsko organizacijo. Praktično rečeno: Če se ne bodo delali topovi, orožje, uniforme itd. pomeni to danes, da so takoj tisoči delavcev in stotine inženirjev ter uradnikov brez dela. Osebnostem za skrajšanje vojaškega roka in mislim, da je velika množina naših državljanov po stopnji svoje šolske izobrazbe že zrela za to. Največji uspehi, ki jih je šolska politika republike dosegla na tem polju, so ugodni za zaželeno rešitev tega vprašanja.«

Cerkev in država.

»Sem za ločitev cerkve od države. Ne govorim za ločitev iz antipatije do vere, nego nasprotno radi interesov vere. Ravno razpad Avstrije mora poučiti vsakega mislečega človeka, da ne koristi veri spojitve cerkve z državo in zlasti ne, če služi cerkev političnim interesom, — cerkev ni mogla rešiti Avstrije pred razpadom. Zgodovina vseh držav, zlasti katoliških, namreč nam kaže, da se v novejši dobi povsod v raznih oblikah in stopnjah izvaja ločitev cerkve od države. Ne moremo se izogniti tej splošni tendenci. Vem, da noče cerkev, to se pravi Vatikan, v nobeni državi priznati ločitev. To je zelo praktično in obstoji možnost »tolerari posse«. Morda bi mogle izdelati v tem oziru krščanske stranke pozitiven program. Seveda vem za težave, ki so tu, na primer v zakonskem pravu. Kljub temu smatram rešitev te naloge brez takozvanega kulturnega boja kot zaželeno in mogoče.«

Politične vesti.

— **Kandidature za oblastne volitve** se že pridno sestavljajo. Če nastopi na kranskem samo troje strank — in to je že danes sigurno — bo treba samo za ljubljansko oblast 150 kandidatov in ravno toliko namestnikov. Gorejo lepo število. Vse pa kaže, da je to število mnogo prenizko, ker je naravnost neverjetno, kako se zlasti na deželi vse puli za te candidature. Najmanj 1500 kandidatov bi moralo biti in še ne vemo, če bi prišli na vrsto vsi oni, ki smatrajo sebe za edino poklicane in sposobne člane oblastne skupščine. Zabačen je tudi boj, ki se vodi za vrstni red kandidatov. Tako se nekateri silno pripravajo, če pridejo na četrto ali peto mesto, pa čeprav morajo tudi sami vedeti, da njih stranka v onem okraju ne doseže niti enega mandata. Očitno, časi še vedno niso dovolj resni, da trošijo ljudje toliko energije za — prazen nič. So pa tudi čisto nasprotni slučaj, ko nekateri niti slišati ne želijo o kandidaturah. Na deželi so taki slučaji bolj redki, zato pa tem bolj številni med inteligenco. Čisto v skladu z našimi političnimi razmerami je torej tudi tu postavljeno vse na glavo. — Kakor rečeno, so nekatere candidature že postavljene. Tako bo SLS kandidirala v Ljubljani na prvem mestu dr. Stanovnika, na drugem pa urednika Terseglava. V ljubljanski okolici bo na listi SLS na prvem mestu dr. Breje na drugem pa bivši poslanec Gostinčar. V kranskem okraju bo na prvem mestu dr. Basaj na drugem pa g. Plenina kot zastopnik Škofje Loke. Tudi v drugih okrajih so že večinoma postavljene liste, vendar so še manjše izpremembe mogoče. — Tudi SKS ima svoje liste že v glavnem določene. Tako bo nosilec liste v novomeškem okraju tajnik SKS g. Janko Bukovec, v ljubljanski okolici načelnik SKS Ivan Pipan in v krškem okraju inž. Zupančič. Ni so pa še definitivno določene vse candidature in se za nekatere vrše še pogajanja. Zlasti interesanten je boj za kransko kandidacijo, o čemer pa bomo poročali šele po njevoem izidu. — Da je tudi SDS s svojimi kandidaturami skoraj gotova, se razume samo po sebi. Sicer pa bodo v kratkem prve candidature tudi objavljene.

— **Radikali vedno edini.** Ko je vse pričakovano, da se radikalna stranka razbije in da je

nasprotje med radikali nepremostljivo, je prišla nakrat vest o sporazumu N. Pašića z Nastasom Petrovičem in s skupino neodvisnih radikalov. Presenetljiv je ta sporazum in zopet ena tistih jugoslovanskih senzacij, ki nikjer drugje ne bi bila mogoča. Zakaj v svezem spominu je še, v kako silnem boju je bil Nastas Petrovič z oficijelnimi radikali, da je postal celo eden stebrov Davidovičeve vlade. In enako niso pozabljeni vehementni napadi »Radikalov«, glasila neodvisnih radikalov, na Pašića in vso oficijelno radikalno stranko. Sedaj pa je nakrat narejena črta čez vsa ta nasprotja in čez vse tako strahotne boje in najbolj nepomirljivi nasprotniki so si podali roke. In vendar ni odstranjen niti eden vzrok, ki so privedli do nasprotja. Pašićevci odklanjajo danes decentralistično ureditev države ravno tako ko nekdanj. Da pa se tudi sicer niso niti najmanjše poboljšali, kaže boj za poročilo anktenega odbora. A kljub temu nakrat sporazum! Razlaga za ta neričakovan preobrat more biti samo ena! Večni prepri v radikalni stranki, ostri napadi drugih strank, vedno večja nedelavnost vlade in stalno naraščanje gospodarske krize, vse to je tako zelo omajalo ugled radikalne stranke, da je nastala resna nevarnost, da preide vodstvo države v druge roke. V tej največji nevarnosti, ko bi mogla biti zaigrana vsa močnostna pozicija radikalov, so ti spoznali resnost položaja in se spomnili, da so na vse zadnje vendarle vsi radikali in da je za vse boljše, če imajo močno in gospodujočo radikalno stranko, kakor pa needno in na opozicijo obsojeno stranko. Od tega spoznanja pa do dejanja pa je bil en sam korak in tako je prišlo do sporazuma med neodvisnimi radikali in pašićevci. Nobenega dvoma ni, da bo ta sporazum raztegnjen tudi na centrum in ni izključeno, da tudi na jovanovičevce in da bo šla radikalna stranka v oblastne volitve zopet enotna in s tem tudi močna. Ampak tudi negativne izpremembe ne bodo izostale. Vodstvo stranke ne bo več tako v rokah Pašića, temveč bo vpliv neodvisnih radikalov in centuramašev še raste. Sploh se odkrivajo po najnovejšem radikalnem sporazumu interesantne perspektive in zlasti za prave demokrate tudi zelo poučne. Za demokracijo so na-

stopili resni časi in samo zeleti bi bilo, da bi se tega vsi pravi demokrati tudi zavedali.

— **Briand o francoski zunanji politiki.** V parlamentu je imel Briand velik govor o francoski zunanji politiki. V prvi vrsti je govoril o razmerju do Italije in Nemčije. Glede Italije je dejal, da pride vselej v Italijo do protifrancoskih izjav, kakor hitro je Italija v kaki nepriliki. To je za Francijo nad vse mučno. K sreči so bili ti incidenti vedno hitro likvidirani. Vseeno pa ima Francija dolžnost, da spregovori prav resno besedo. Mladim narodom se sicer marsikaj oprostijo, toda obstoji meja, pred katero se mora ustaviti tudi največji temperament. Absolutno ne gre, da se napadajo poslopja konzulatov in poslanikov, ki so po vsem svetu nedotakljiva. Ker je Francija dobila vse zahtevano zadoščenje, so se odnošaji zopet zboljšali. Če je Italija preobljubljena, še nikakor nima pravice iz tega izvajati gotove zahteve. Francija je vedno izkazovala italijanskim izseljencem vso gostoljubnost, ampak brezpogojno se mora nehati prav vsako govorenje, da ima Italija pravice do katerekoli francoske kolonije. — Glede odnošajev z Nemčijo je dejal Briand, da so se ti zboljšali. Politika Locarna ni nič drugega ko praktično uveljavljenje ciljev Zveze narodov. Thoiry pa je logično nadaljevanje Locarna. Francija ni v Porenju, da bi izživala temveč da ima jamstvo za izvedbo mirovnega dogovora. Smešno je misliti, da bi sestanek dveh ministrov mogel nakrat odpraviti vsa nesoglasja. Glavno je, da je na obeh straneh dobra volja in Briand priznava, da je Nemčija dobro voljo pokazala. Čisto odveč pa so apeli, da mora to dobro voljo pokazati še Francija, ker ona jo je že sijajno dokazala. Vojaško okupacijo je omenil Briand še ponovno in v Franciji bo v tem pogledu storila nove koncesije, ki pa seveda nikakor ne smejo biti v škodo njeni sigurnosti.

— **Bethlen ponovno izvoljen.** V torek je potekel rok za vlaganje kandidatnih list za prvi turnus volitev v madjarski parlament. Dne 8. t. m. bo odločeno v 96 volilnih okrožjih glede več kot 100 mandatov. Glede enega dela mandatov, namreč glede mandatov, kjer je bila vložena samo po ena lista, je padla odločitev že v torek. V vsem je bilo tako izvoljenih 30 poslancev. Med njimi so skoraj sami ministri z grofom Bethlenom na čelu. Tudi grof Appony je bil izvoljen brez protikandidata.

— **Pred novimi volitvami sovjetje.** Volitve v ruske sovjetje sevrše čez mesec dni. Te volitve se v marsičem razlikujejo od zapadnoevropskih volitev. Volitve v sovjetje se vrše pod pripiškom centralnih oblasti in pod kontrolo, radi tega tudi rezultati ne odgovarjajo pravemu razpoloženju prebivalstva, vendar omogočajo gotov vpogled v sovjetsko politično življenje. Sovjetske oblasti se pripravljajo na to, da spravijo v sovjetje čim več komunistov ter pristašev vlade. Centralna eksekutiva je izdelala posebne instrukcije, ki so odobrene od Vseruskega centralnega od-

bora. Po teh instrukcijah nimajo volilne pravice kulaki (bogati kmetje), dalje vsi oni, ki delajo s plačanimi delavci, rentirji, trgovci, senzali, trgovski posredniki, bivši oficirji bele armade, bivši carski ministri in drugi odgovorni uradniki ter vsi duhovniki.

— **Energična ukrajinizacija sovjetske Ukrajine.** Iz sovjetskih poklicev je bilo v Kijevu te dni odpuščeno 112 nameščencev, ker so padli pri izpitu iz ukrajinskega jezika. Za izpit se je prijavilo okrog 2000 kandidatov, od katerih je dobilo samo 165 dobro oceno iz ukrajinskega jezika, 1698 kandidatov je uvrščeno v kategorijo onih, ki slabo obvladajo ukrajinski jezik.

Sokolstvo.

Televadna akademija ljubljani sokolskih društev v dvorani Uniona. V torek na predvečer narodnega praznika so priredila vsa tri ljubljanska sokolska društva krasno uspešno televadno akademijo v veliki dvorani hotela Union. Med posetniki smo opazili velikega župana dr. Balliča, generala Kalafatoviča, francoskega konzula de Flache-a, češkoslovanskega konzula Resslera itd. Spored je počel s sokolsko koračnico, nakar je stopil na oder starosta JSS br. Gangl, ki je imel globok in s patriotizmom prežet govor, v katerem je v glavnem obravnaval pomen 1. decembra za jugoslovansko Sokolstvo. Po vzkliku kralju zaigra sokolski orkester državno himno, nakar se preide k prvi točki faktilčne televadne akademije. Pot prvi nastopi moški naraščaj s prostimi vajami, ki jih izvaja s skrajno preciznostjo in sigurnostjo. Zenski naraščaj Sokola II. prednese krasne in efektivne vaje s kiji, izvršene z veliko ročnostjo in dosledno nemotenim ritmom. Krasno so uspele tudi proste vaje članic, medtem pa ko se vaje članic s tamburini niso ravno prvovrstno izvajale; kljub temu, da so se izvajale že o priliki otvoritve Tabora od istih članic. Ravno tako tudi vaje članov na konju niso bile prvorazredne; pač pa je bila ena najzanimivejših točk televadba na bradlji, kjer se je odlikoval posebno br. Primožič, naš mednarodni telovadek, ki je s klasično dovršenostjo in preciznostjo izvajal naravnost vratomne vaje, sicer pa tudi drugi niso zaostajali mnogo za njim, kajti kakor znano, sta bradlja in drog eno onih orodij, na katerih se naš Sokal počuti najbolj domačega. Najefektnejša točka akademije pa je bila brez dvoma Mur-nikova štirška koračnica, ki so jo izvajali isti člani že na praškem vesokolskem zletu. Prisotno občinstvo je dalo burnega izraza svojemu oduševljenemu zadivljenju nad efekt-nim in ritmičnim izvajanjem, nakar se je morala koračnica ponoviti. Kot zadnja točka so bile mesto vaj članstva na drogu, vaje članstva na visoki bradlji. Tu je briljal zopet br. Primožič. Sokolski pevski zbor je zapel pod vodstvom br. Juvanea dva krasna komada in žel vsled tega tudi zaslužen priznanje s strani navdušenega občinstva.

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh
dobro asortiranih
kolonialnih trgovinah.

Ch. Lucietto:

Spomini francoskega vojnega detektiva.

Kar se tiče slednjih, gre edino le za uspeh. Uspeh pa je treba doseči za vsako ceno, in takorekoč ob določeni uri. V nobenem slučaju ni dovoljen neuspeh.

Poznal sem enega iz med njih, ki se je radi male napake moral seznaniti z ječami trdnjav Glatz, Spandau in Königsberg.

Nekateri so celo na skrivnostni način izginili.

Če iz kateregakoli vzroka enega teh agentov zasadijo, ga urad v nobenem slučaju ne ščiti, in če ga v tuji državi aretirajo — kar se bolj pogosto pripeti, kakor bi to človek pričakoval — ga prepustijo njegovi usodi.

Moramo pa biti pravični in pripoznati, da dobivajo ti agenti, ki delujejo na svojo nevarnost, nagrade, katere so v sorazmerju s temi nevarnostmi.

Danes znaša letni proračun za imenovane tri odseke 19.500.000 zlatih mark. Razen tega pa še obstoja takozvana »črna blagajna«, o kateri menijo, da se v njej nahajajo zelo visoke vsote.

Te vsote, ki so na razpolago generalu von Seecktu — in o katerih uporabi nima polagati računa — mu dovoljujejo, da je vsakemu položaju kos in da mastno plačuje vsako sodelovanje.

Povprečno spreten agent dobi sledečo začetno plačo: 6000 zlatih mark in razen tega krajevno do-

klado, draginjsko doklado in nagrade, ki so v sorazmerju z doseženimi uspehi.

Jaz sem osebno poznal enega šefov tega urada, enega onih, ki so radi svoje službe lahko ob vsaki dnevni ali večerni uri imeli pristop k cesarju, in kateremu je slednji bil dober prijatelj. Ta možak, princ von R..., je nosil eno najznamenitejših imen nemškega plemstva. Njegov oče je bil nemški poslanik in zastopal cesarja pri vladarju, kojega nevtralnost je bila med vojno nam naklonjena, kojega vojska pa se je po končanem premirju borila skupaj z našo...*

Da vidimo, kakšna je bila srednja mentaliteta šefov in agentov zasebne sekcije, hočem izdati, da je imel ta človek, ta princ, za časa, ko je bil stalni agent v Parizu in ga je naša policija kot takega nadzorovala, v klubu, kojega član je bil, igralni dolg v znesku 100.000 frankov.

Pozneje je kupil na kredit biserno ovratnico in jo takoj prodal za tretjino njene prave vrednosti. Ker je draguljar zadevo naznanil, je njegova rodbina vsoto naglo povrnila, toda francoska policija je povabila g. von R..., naj izgine iz dežele.

Pozneje se je pa vrnil v Francijo... na čelu eskadrone ulancev. V bitki ob Marni je bil ujet in nato kot ujetnik poslan na grad Vitre (okt. 1914.), kjer sem imel z njim zelo zanimiv pogovor... namreč radi njegovih posledic.

Če so že bili šefi nemškega špijonažnega urada

taki ljudje, si lahko mislimo, kakšni so bili njih podložniki.

2. poglavje.

Vojaški odsek.

Vojaški odsek — poročevalna služba — ima svoj sedež v vojnem ministrstvu v Berlinu. Podrejen je neposredno osebnemu kabinetu vsakokratnega ministra.

Kot že pove ime, se ta služba posebno bavi s tem, da dobavlja nemškemu generalnemu štabu vojaške podatke.

Von Falkenhayn, bivši vojni minister, je iz nje napravil mogočno organizacijo, koje agenti — kakor bomo pozneje videli — še sedaj vznemirjajo tuje države. To službo sta izpolnila in končno uredila generala von Heeringen in Plattenberg.

V začetku je bil ta odsek tako organiziran, da je pročal nemškemu generalnemu štabu o različnih zadevah ali posebnostih, ki so jih imele tuje armade.

Kronprinc, njegov brat, princ Eitel Friedrich in bivši »mbret« albanski, princ Wilhelm von Wied, so bili nekaj časa tudi člani tega odseka.

Temu se ne smemo prav nič čuditi, kajti v Nemčiji se smatra špijonaža za posebno častni posel.

Vsak pododsek ima na razpolago številne vojaške in civilne agente.

* Albansko: Kralj. (Op. prev.)

(Dalje prihodnjik.)

* Tu je menda mišljen španski kralj. (Op. prev.)

Kakor je delala že Vaša stara mati, bilo je pravilno.

Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

Dnevne vesti.

DRAGA STVAR JE POLITIKA.

Pravijo, da politika nese. Da nekaterim, bo že resnično, da pa ne vsem, priča tale resničen dogodek.

Na Dolenjskem živi kmet, ki se vneto zanaša za politično življenje in ki je bil kot ugleden mož tudi l. 1923 in l. 1925 kandidiral pri skupštinskih volitvah. Tudi letos za oblasne volitve so ga hoteli postaviti za kandidata, toda mož je odklonil ponudbo in dejal:

»Ko sem prvič kandidiral, je šla ena kravca iz hleva, ko sem kandidiral drugič, sta šli dve, da bi šla zaradi kandidature še katera pa res nečem.«

Koliko krave pa je že šlo iz hlevov vsled naše nesrečne strankarske politike? Kdaj pa bodo tudi volilci spoznali, da je taka politika draga stvar, mnogo predraga za žep? AH res šele ob sv. Nikoli.

— Tržič povzdignjen v mesto. Trbovlje v trg. Povodom narodnega praznika je podpisal kralj ukaz, s katerim se podeljujejo Tržiču pravice mesta, Trbovljam pa pravice trga.

— Redukcija dnevnica. Prosvetni minister je odredil, da se imajo zbrati v svrhu, da se ne prekoračijo budžetarni krediti, predvideni za dnevničarje, podatki o učiteljih, in uradnih dnevnica. Če bodo za dnevnice predvideni krediti v novem proračunu zmanjšani, pride do redukcije dnevničarjev.

— Proforski izpiti. Številni supleni so vložili začetkom tega šolskega leta v svrhu polaganja izpitov na univerzi prošnje za dopust. Prosvetno ministrstvo je te prošnje ugodno rešilo. Da pa se ne onemogoči zlorabe, je odredilo ministrstvo, da imajo ti supleni dokazati, da so se za izpit prijavili, odnosno s kakšnim uspehom so ga položili.

— Strokovne šole. Načrt finančnega zakona za proračunsko leto 1927-28 vsebuje določbo, po kateri naj preidejo trgovske akademije, trgovske šole, srednje-tehnične in strokovno-obrtno šole, deške in ženske nižje obrtno šole, večerne ter obrtno-nadaljevalne šole v vsaj državi pod kompetenco ministrstva trgovine in industrije. Omenjeno ministrstvo je pooblašeno, da izda za te šole nove pravilnike.

— Blago za obleke poplavljenec. Ljubljanski oblasni odbor Rdečega križa je od ljubljanskega trgovskega gremija darovano blago za obleke in živila razdelil deloma o priliki komisijonelnih porazdelitev podpor, deloma pa razposlal krajevnima odboroma Rdečega križa v Škofji Loki in na Viču ter županstvu in Polhovogradi, Dobrovi, Zireh in Medvodah z nalogom, da se to blago razdeli najrevnejšim poplavljenecem proti priložnosti. Pri tej priliki izrekamo trgovskemu gremiju v imenu poplavljenec ponovno najiskrenejšo zahvalo. — Ljubljanski oblasni odbor Rdečega križa SHS v Ljubljani.

— Obmejne knjižnice in šole prosijo dan za dnevom knjige in podpore za nabavo knjig. Družba sv. Cirila in Metoda prosi vslovensko javnost: Darujte knjige, ki leže nečitane doma, da jih pošljemo v naše obmejne kraje! Nemški bojni družini »Schulverein« in »Südmarka« vršita smotreno po načrtu svoje delo na našem severu. Ali naj mi mirno gledamo, da se poruši naš obrambni jez? Kdor more naj prisloži na pomoč bodisi s knjigami, bodisi z denarno podporo.

— Proslava sedemstoletnice sv. Frančiška v Beogradu. V ponedeljek, torek in sredo bo v Beogradu na svečan način proslavljena sedemstoletnica rojstva sv. Frančiška Asiškega. V torek bo na univerzi svečana komemoracija. Govoril bo rektor univerze Pavle Popović, dr. Alajupović, dr. Corović in frajevec Peter Vlasie.

— Razpisana služba. Na državni kmetijski šoli na Grmu v Novem mestu se odda mesto služitelja vinarske, odnosno kmetijske stroke. Prosilci morajo biti odsluženi vojaki. Če so oženjeni in imajo kmetijskošolsko izobrazbo ali so večji kakemu obrtu, zlasti sodarskemu, imajo prednost. Prošnje je vložiti do dne 20. decembra 1926 pri ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu v Novem mestu.

— Vpokojitve. Vpokojen je dolgoletni ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne g. Josip Mandelj.

— Nemoari Berchtholda in bivše princesinje Stefanije. Kot poročajo dunajski listi, piše bivši avstro-ogrski zunanji minister svoje memoare. Memoari naj bi izšli v prihodnjem poletju. Tudi bivša princesinja Stefanija, sedanja kneginja Lonyay piše svoje memoare, ki pa bodo izšli že prve tedne leta 1927 v Monakovem. Vse priče Mayerlinske skrivnosti so že mrtve, razven bivše princesinje Stefanije.

— Lakaj Franca Jožeta v bedi. »Magyar Ország« priobčuje pismo pisatelja Stefana Szamahazyja, katero je napisal bivši lakaj cesarja Franca Jožeta Toni Szmolen. Možakar je bil 38 let lakaj Franca Jožeta. Njegova služba je obstajala v tem, da je starega cesarja oblačil. Bil je znana figura, o kateri je napisal neki madjarski avtor gledališko igro, ki

je doživela več sto predstav. »Szmolen Toni« je postal na Madjarskem popularen izraz za lakaja. Toni Szmolen živi v Banskii Bistrici ter ima 415 Kč mesečne pokojnine. Možakar s tem ni zadovoljen ter prosi v omenjenem pismu svoje madjarske prijatelje, da naj pride zanj kolekto.

— Število brezposelnih na Angleškem. Po uradni statistiki je znašalo dne 22. novembra število brezposelnih v Angliji 1.514.000. Število se je napram prošemu tednu za 36.835 oseb znižalo, presega pa število brezposelnih ob istem času lanskega leta za 340.155.

— Novo ležišče premoga. Nedavno je bilo razkrito v Rtuju pri Paračinu veliko ležišče premoga. Premog ima 6500 kalorij, koks, ki se bo proizvajal iz tega premoga bo vseboval preko 700 kalorij. Pripravljalna dela za eksploatacijo ležišča premoga so v teku.

— Chicaski kriminalni rekord. Sobotno chicasko policijsko poročilo vsebuje celo za tamkajšnje razmere nenavadno visok kriminalni rekord. Poleg večjega števila manjših vlovov se je pripetila ta dan v Chicagu 31 slučajev težkih poulčnih roparskih napadov, pri čemur je prišlo do streljanja in je padlo več banditov, štirji pa so bili težko ranjeni. Razven tega vsebuje policijsko poročilo par bombnih atentatov. Avtov ni bilo ukradenih nič manj kot 83, v skupni vrednosti 150 tisoč dolarjev. Plen, ki so ga odnesli banditi tekom prošlega tedna, se ceni na 1 milijon dolarjev.

— Zunanja politika kot izpitni predmet. Kot poročajo »Vorwärts«, je uvedena na univerzi v Frankfurtu ob Maini zunanja politika kot oblatni izpitni predmet za državno-pravniški doktorat.

— Ricciotti Garibaldi odpotuje v Ameriko. Iz Pariza poročajo: Brat Ricciottija Garibalija, ki je prišel pred nekaj dnevi v Francijo, ni interveniral za svojega brata je odpotoval te dni po trgovskih poslih v London. Zatrjuje se da odpotuje Ricciotti, čim bo končan njegov proces, v Ameriko k svojemu bratu.

— Velika eksplozijska nesreča v Giurgiu. Iz Bukarešte poročajo: V soboto se je pripetila v Giurgiu velika eksplozijska katastrofa. Nekdo je vrigel na neki z bencinom, petrolejem in oljem naloženi vlačilec gorečo vžgalico. Vred tega je nastal požar, ki je uničil večje število ladij. Požar se je razširil z bliskovito naglico. Kmalu po izbruhu požara so se pripetile na ladjah, kakor tudi na v bližini stoječih vagonih eksplozije. Vsled zračnega pritiska so se zdrobile skoraj vse šipe v mestu. Vs pristanišče je porušeno. Zračni pritisk je odnesel več hiš v bližini pristanišča. Po dosedanjih ugotovitvah je zahtevala eksplozijska katastrofa nad 20 človeških žrtv, okrog 100 oseb je težje ali lažje ranjenih. Šest vlačilcev je zgorelo, dva sta bila težko poškodovana. Materijalna škoda se ceni na 100 milijonov lejev.

— Simplon-ekspres ponesrečen? Iz Bukarešte poročajo: V bližini postaje Balotu se je zlomila dne 1. decembra lokomotiva simplon-ekspresa os. Ves sprednji del lokomotive se je zaril v zemljo. Podrobnosti še niso znane.

— Zelezniška nesreča v Italiji. Te dni je iztril v bližini Francaville Fontane (južna Italija) vsled defekta na tračnih brzovlak. Zaletel se je v neko čuvajnico ter jo porušil. Pod ruševinami sta obležala dva otroka zelezniškega čuvaja. Izvlekli so ju mrtva, 14 potnikov je bilo težje ali lažje poškodovanih.

— Velik požar v milanski tovarni letal. Predvčeršnjim je izbruhnil v tovarni aeroplanov v Taliedu pri Milanu požar ki je povzročil veliko škodo. Visokost škode še ni ugotovljena.

— Zverinski madjarski orožniki. Iz Jenersdorfa v Burgenlandu poročajo: Te dni je šel ključavničar Valentin Walther na Madjarsko kupiti streljo. Na Madjarskem se je skregal v neki gostilni z gosti, vsled česar so ga vtaknili orožniki v luknjo. Ko so ga naslednji dan zopet izpustili, sta ga poklicala dva orožnika nazaj, češ da ga morata še enkrat zaslišati. Orožnika sta hotela sestaviti zapisnik v madjarskem jeziku. Ker Walther ne zna madjarski, je dobil od enega od orožnikov 3 tako močne klofute, da se je zgrudil na tla. Orožnika sta ga nato baje prisilila, da je sezul čevelj, na kar sta ga namatila po golem podplatu tako, da mu je zatekla, oziroma na več mestih počila koža. Končno sta ga eskortirala lopova do avstrijske meje, kjer sta ga izpustila. Slučaj je vzbudil v Burgenlandu ogromno razburjenje.

— Strašna žena. Iz Berlina poročajo: Mož Julija Metz je pred tremi leti nenadoma izginil brez sledu. Domnevalo se je, da je ksanipito zapustil ter neznano kam odšel. Te dni so našli možakarja v podstrešju. Izgleda kot divjak, ves je zaraščen ter ima par centimetrov dolge nohte. Preiskava je ugotovila, da je imela — naravno nekoliko slaboumnega možiča — njegova boljša polovica ves čas zaprtega. Mož so oddali v bolnico, ženo pa zaprli.

— Če poroči žena slepega moža. Brhka in močna Reza v Rementineu pri Zagrebu je poročila grbastega in slepega možička Jurija Piškora. Ker ji ni mogel nuditi vsega, kar je želela, je pričela ljubavno razmerje s svojim hlapcem Ivanom Račićem. Njen tast Ivan Piškor je prišel pregrešnemu razmerju na sled, opozoril na stvar svojega slepega sina

ter zapodil hlapca od hiše. Fant je bil brez dela, medtem sta ga preživljala Reza in njen mož Jurij. Jurij je namreč dobričina, ki je svoji ženi vse odpustil ter imel hlapca Račića vkljub vsemu zelo rad. Končno sta vzela Jurij in Reza Račića nazaj v službo. Jurjev oče Ivan Piškor je bil vsled tega hudo ogorčen in burne scene so bile v hiši na dnevnem redu. Vsled tega je sklenila Reza, da se svojega tasta iznebi. Pregovorila je svojega slepega in grbastega moža in svojega ljubimca, hlapca Račića, da so te dni Ivana Piškora ponoči skupno umorili. Brat umorjenega je sumil, kdo bi ugnili biti morilec. Prijavil je svojo domnevo orožniški postaji, kakor je bila troperesna detelja aretovana. V zaporu so vsi trije priznali. Zdravniška preiskava je ugotovila, da je Jurij Piškor nekoliko prismojen, hlapec Ivan Račić pa star sifilitik, ki je okužil tudi Rezo.

— Senzacionalen krvav čin v beograjski kavarni »Mokvac«. Te dni je sedel v največji beograjski kavarni »Moskva« urednik beograjskih »Novosti« Slobodan Vidaković s svojo mlado soprogo, ki jo je poročil par dni prej proti volji njenih staršev in bratov. Nenadoma je pristopil k njegovi mizi približno 20-letni fant, ki je gospo opoval ter ji zadal takoj nato štiri sunke z nožem. Vse občinstvo je nastopilo zoper napadalec ter bi ga bili na mestu lačnati, da ni prišla pravčasno policija. Težko poškodovano damo so odpeljali v bolnico. Napadalec se je legitimiral na policiji kot slušatelj tehnike Milan Mihajlović iz Čakaka. Tudi gospa Vidakovićeva je doma iz Čakovca. Napadalec je izjavil, da se je nad mladoporočeno gospo maščeval, ker je imela z njim pred svojo poroko ljubezensko razmerje ter ga nenadoma zapustila.

— Prevejan slepar je Albin Bahač, brezposelni pisar v Zagrebu. Možakar je čakal že dalje časa dan za dnevom pred sodiščem na lahkoverne ljudi, katerim se je predstavljal kot odvetnik ter jim ponujal pravno pomoč in izvajal denar, po 50, 100 in več dinarjev, včasih pa tudi samo po 25 dinarjev za »kolleke«. Trdil je, da ima tam in tam odvetniško pisarno. Seveda so ga iskali njegovi »klijenti« zama. Te dni ga je zgrabila roka pravice in sedaj premišljuje — za zamreženimi okni, kakšno nagrado bo dobil za svoje »odvetniško poslovanje« od sodišča.

— Poltorajene stošilinske novčance. Dunajska policija je prišla na sled družbi falzifikatorjev novčanic po 100 šilingov. Lopovi so imeli dobro urejeno delavnico. Financiral je stvar trgovec s sadjem Erhard Schaffer, falzifikate je razpečeval neki Ernst Kappel. Posodne sreče ljudje niso imeli, kakaj kolikor je doslej ugotovljeno, so spravili v promet od dvesto pripravljenih komadov samo pet. — Schaffer in Kappel ter ostali krivci so pod ključem.

— Ponesrečen atentat na japonskega prestolonaslednika. Iz Londona poročajo: Neki budistični svečenik je izvršil dne 30. novembra atentat na japonskega prestolonaslednika. Atentat se je ponesrečil. Napadalec je bil prijet, ko je skočil z nožem v roki na avtomobil prestolonaslednika.

— Več kardinalov. Sv. stolica namerava zvišati število kardinalskega kolegija od 70 na 80 članov. Sv. stolica vodi pri tem namen, da se poveča vpliv nekaterih izvenevropskih držav, Kanade, Južne Amerike in Avstralije v kolegiju. Izvedba tega načrta bi pomenila prelom stoletne tradicije in izpremembo kanonskega prava, ki določa, da mora imeti kardinalski kolegij 70 članov.

— Roparski napad na polkovnika. Umirovljenega polkovnika Alojza Androviča na Dunaju je napadlo te dni, ko se je vračal ob polu šestih zjutraj domov v 3. okraju sredi ulice več moških, ki so ga najprej pošteno premikastili in poškodovali z udarci s pestmi na obrazu, nato mu pa odvzeli srebrno žepno uro in pobegnili. Polkovnik je prijavil roparski napad na bližnji policijski stražnišč, toda radi teme niso mogli policaji izslediti nobenega od napadalcev. Uro so našli na cesti. Očividno jo je vrigel ropar proč, ker se mu je zdelo premalo vredna.

— Berlinski filmski režiser aretiran v Budimpešti. V Budimpešti je bil te dni aretiran višji režiser berlinske filmske družbe »Ufa« Jens Kraft. Mož ima na vesti številne goljufije. Med drugim je osleparil nekega budimpeštanskega borznega komisarja za 42 milijonov madjarskih kron.

— »Kraljevič Marko« mladinski koledarček, ki ga je založila družba sv. Cirila in Metoda je najprikladnejše darilo za Miklavža in Božič. Starše in učitelje opozarjamo na to knjižico z bogato vsebino. Dobi se v pisarni C. M. družbe v Ljubljani in stane komad le 6 Din.

— Gospodinjski koledar Jugoslovenske Matice za leto 1927 je že izšel ter je naprodaj pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji in v vseh knjižarnah. Naroč se ga pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani, Selegburgova ul. 7-II. Cena Din 20.—, za člane Jugoslov. Matice 15 Din. V svojem prvem delu obsega koledar poleg običajnih koledarskih podatkov mnogo podučnih člankov in razprav, obilno kuhinjskih receptov ter praktičnih nasvetov in navodil za domače gospodinjstvo, med drugim n. pr. članke in razprave o gospodinjstvu in kuhi, kako porabiti ostanke jedil, bolniška hrana, kmečka kuha, omara za perilo, kako ravnati s posli, moderna gospodinja; o kuhinjskih receptih

navaja navodila za razne juhe, zakuhe, prikuhe, goveje meso na razne načine, omelete, priproste močnate jedi i. dr. — Drugi del koledarja tvori praktično urejen in za domače gospodinjstvo neobhodno potreben stroškovnik za vse dni v letu in s posebnimi rubrikami za mesečne proračune in obračune. Kot Miklavžovo darilo našim gospodinjstvom je koledar zelo priporočljiv in priljubljen.

Ljubljana.

1— Ljubljanski Sokol priredi v nedeljo 5. t. m. običajnega »Miklavža« v telovadnici v Narodnem domu. Deco odbori ob 3. uri popoldne, odrasle ob 8. uri zvečer. Igra godba Dravske divizije. Darila se sprejemajo v odborovi sobi popoldne od 4. do 7. ure in v nedeljo od 9. ure dalje.

1— Grofice Marice — sliko dobi za Miklavža vsak posetnik nedeljske popoldanske predstave pri blagajničarki. Tudi »Penizek« obljublja to pot svojevrstna — darila.

1— Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani vlnudno prosi p. n. abonente, da poravnajo četrti obrok abonmaja najkasneje do 10. t. m.

1— »Ženski Pokret« v Ljubljani priredi v nedeljo, 5. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne drugo javno predavanje v zbornišni dvorani vseučilišča. Predava gospa Vodvarka-Kočonda, profesorica ženske realne gimnazije v Zagrebu in predsednica »Ženskega Pokreta« v Zagrebu o temi: »Praktična psihologija.« Vstopnine ni, samo prostovoljni prispevki za kritje stroškov. Vabimo vse naše žensko, zlasti matere in učiteljsvo, da se udeležijo predavanja. (115.)

— Miklavžev večer »Atene« se vrši v Narodnem domu. Glej male oglase!

KONFERENCA ŽELEZNIČARJEV.

Konferenca odsekov nadzornikov proge, signala, telefona i mostova UJNZB se vrši v nedeljo dne 5. decembra 1926 dopoldne v Slavonjskem Brodu. Te konference se udeležijo tovariši iz cele države. Pozivamo vse službe proste nadzornike progovne službe, da se te konference zanesljivo udeležijo, da pokažemo javnosti in upravi organizatorično možnost in pravo smisel nastopa železničarjev za svoje pravice.

Odsek nadzornikov progovne službe UJNZB Ljubljana.

Sport.

Najhitrejši tekač sveta. Ker je lahkoatlet-ska sezija v vseh deželah že minila, lahko pregledamo uspehe v teku na kratke proge, ki so jih letos dosegli razni tekači. Svetovni rekord na 100 m ima Amerikanec Paddock z 10 in štiri desetine sekunde, na 200 m tudi Paddock z 20 in osem desetih sekunde, na 400 m pa Anglež Liddel z 47 in šest desetih sekunde. Olimpijski rekordi na te proge pa so sledeči: na 100 m: Lippincott 10 in šest desetih sekunde, 200 m: Scholz 21 in 5 desetih sekunde in na 400 m: Braun 48 in 3 desetine desetine sekunde.

Poškodba zob pri boksu so vedno bolj redke, tako je konstatiral francoski zdravnik dr. Marcus. Glavni vzrok temu razveseljivemu dejstvu ne leži v tem, da današnji bokserji tolejšo manj izdatno kakor njih predniki, marveč v tem, da se v veliki meri poslužujejo varstvenih obvez za usta in pa posebno v tem, da se danes bore iz večje bližine in s težjimi rokavicami. Najmanj 50 odstotkov vseh bokserjev nosi že te varstvene obveze, ki ne ščitijo samo ust in zob, ampak prislilijo bokserja tudi, da diha skozi nos, kar je važno za dihalno tehniko. Drugi vzrok pa je kakor omenjeno, ta, (ki pa ne znači napredka) da boksaio borci iz večje bližine in ne s takim zamahom ko prej in da se poslužujejo 6 in 8-uncnih nogavic mesto štirinčnih. Poklepi bokserji so namreč uvideli, da nima za nje pomena, da se v veselje gledalcev razmesarjajo in za to imajo sicer težje, obenem pa mehkejšo rokavice, ki udarec izdatno omilijo, ne da bi sportni uspeh pod tem trpel. Potem tudi ne moremo govoriti o pomehkuženju, ampak k večjemu o finejšem boju, kakor je bil svoj čas napredek, ko so opustili starogrški in starorimski bokserji udarni železni prstan in se borili s prosto pestjo in nato prešli k usnjatim in zvatiinim rokavicam.

Tudi srednji vek je že imel svojo Lenglen. Suzana Lenglenova ni prva slavna igralka tenisa v Evropi. Že v srednjem veku in sicer na dvoru Karla V. je nastopila mladenka Margot, ki se je tedanjem tenisu, imenovanem »Longue paumes«, tako odlikovala v flandrijskih igrah, da so jo pozvali v Paris k mojšterskim tekmam. Tu je Margot v kratkem stilu vse potokla, kar se ji je postavilo nasproti in je žela pri vseh največje obdovanje.

V hidroplanu iz Marseilla v Madagaskar. Eden od obeh francoskih letalcev, ki sta 12. oktobra startala v hidroplanih v Marseillu, je že prispel v Madagaskar. Proga je dolga 15.000 km in jo je izvršil v sledečih etapah: Marseille — Casablanca — Kanarski otoki — Port Etienne — Timbaktu — Fort Archim-baud — Stanleyville — velika afriška jezera — in Mozambike. Drugi letalec pa je radi defekta na motorju ostal ob Nigru, kjer čaka, da mu pošljejo primanjkuječe dele motorja.

Gospodarstvo.

BORZE.

Ljubljanska borza, 2. dec. (Zaključki.) Blago: Deske (smezzale) — smreka, jelka — ostrorobe, paralelne, očeljene, I., II., III., monte, 65/165 in 75/195 mm, od 4.50, 5, 5.50, 6 in 7 m, fco vag. nakl. postaja, 2 vag., 590; trami merkant., 4/4, 4/5, 5/6, od 5 do 10 m, razven 5/6 do 6 m, fco vag. nakl. postaja, 3 vag., 265; trami merkant., od 4/4—7/9, 4 do 10 m, po kupčevi noti, fco vag. nakl. post., 1 vag., 265; bukovi železniški pragovi: 2.51 do 2.60 m, 23/24×13½/14×14, fco vag. meja, 30 vag., 39; isto 2.45—2.50 m, 22/23×12½/13, fco vag. meja 33.

Zagreb, 2. decembra. Devize: Newyork ček 56.54—56.74, London izplačilo 274.85—276.65, Pariz izplačilo 211.31—213.31, Praga izplačilo 167.8—168.6, Dunaj izplačilo 798.5—801.5, Berlin izplačilo 1347—1350, Milan izplačilo 241.31—243.31, Praga izplačilo 167.8—168.6, Curih izplačilo 1094.75—1095.75.

Curih, 2. decembra. Beograd 9.1425, Newyork 518.375, London 25.1375 Pariz 19.6125, Berlin 123.25, Dunaj 73.15, Praga 15.36, Milan 22.1875, Bukarešta 2.70, Sofija 3.75, Budimpešta 0.007265.

To in ono.

OD VSAKEGA STRAHU ČLOVEK NE DOBI SIVIH LAS.

Bivši dompteur Delmont pripoveduje: V veletgovini z zvermi »King-Cross« v Liverpoolu je imel vsako noč eden od uslužbencev nočno službo.

Nekje soparne poletne noči je bila vrsta na meni. Ko sem nastopil službo, sem pregledoval kletke. Par hijen se je ozrlo potuhnjeno za menoj. Velik panter je stresel puhačo železna ograja, svoje ječe. Mnogo živali je spalo. Se zbudilo, ko sem prišel mimo njih ter me na ta ali oni način pozdravilo. Par grdih opic mi je pokazalo zadnjo stran. Nekaj somalijski lev je briznil svojo vodo name. V lokalu je bil ostudno slab zrak.

Tako sem prišel v neki oddelke, kjer sem opazil na svoje veliko začudenje, da je ležala ena od kletk odprta na tleh. Položil sem svojo gorjačo in luč na tla ter splezal preko kletke na drugo stran. Predno sem se mogel kletko, v kateri se je nahajal krasen leopard, zopet postaviti, sem začul za seboj

šum. Ko sem se obrnil, sem opazil na svojo grozo, da me zasleduje velik medved. Zver je bila izredno hudobna, zato je umevno, da sem se skušal čim najhitreje rešiti. Z bližkovito naglico so delovali moji možgani. Na kakšno kletko nisem mogel splezati, ker bi me bile zveri s svojimi kremplji razmesarile.

Medved je bil samo še par metrov za mano, v par trenutkih bi me bil došel.

Zagledal sem ob nekem opornem stebri prislono letevico. S par skoki sem bil pri lestvici. Z opitjo hitrostjo sem hitel navzgor. Medved je za hip ostal, pogledal za mano, zajokal kot otrok in jel plezati za menoj. Lokal je bil obokan. V sredi ga je podpiralo šestero stebrov. V višini 4 metrov se je nahajal na vsakem stebri samo 15 cm širok rob. Nad robom se je krivil obok.

V smrtnem strahu sem prišel na vrh lestve. Medved je splezal nerodno za mano. Vendar pa sem imel dompteur samo trenutek časa za premislek. Vlegel sem se na ozki rob ter sunil lesto v nogo od sebe, da se je prevrnila.

Krčevito sem se držal za rob. Trup sem moral imeti radi oboka ukrivljen. Situacija je bila strašno neprijetna. Bal sem se, da v tem položaju ne bom mogel dolgo časa vzdržati oziroma tudi, da se bo rob odlomil.

Moji prsti so se oklepali vedno močnejše zidu, koža se je odrgnila, nohti odlomili. V sled prisljenega položaja me je jelo boleti vse telo. Noge so se mi tresle.

Spodaj je besnel medved ter vznemiril vse ostale zveri v njihovih kletkah, da so rjovele in tulile.

Minuta je minila za minuto, četrt ure za četrt ure, cela ura. Nikdo mi ni prišel na pomoč. Upal sem, da bo postal kdo v sled nenavadne vznemirjenosti zveri pozoren. Toda nikogar ni bilo.

Z bližnjega cerkvenega stolpa je odbila ura polnoči. Jele so mi pesati moči. Bal sem se, da padem vsak hip na tla, od trenutka do trenutka sem se oprijemal v tem strahu še krčeviteje s krvavečimi prsti roba.

Tedaj mi je pomagal medved sam. Pri svoji togoti je prevrnil kletko, v kateri je bila zaprta velika levinja. Kletka se je pri tem odprla in levinja je skočila z nje. Med obema živalima se je razvil boj. Kakršen se vidi samo v džungli.

Medved se je boril zahrbtno. Prizadejal je levinji veliko in globoko rano v ledju ter se zagrizel v rano. Pobesnela levinja mu je

skalpirala s silnim udarcem s šapo levi del obraza, da se je videla črepinja in zobje, iztrgala mu je desno oko. Tedaj jo je medved izpustil, ker mu je zalila kri drugo oko. Hipoma ga je zgrabila levinja za tihnik, mu zlomila hrbtenico ter mu raztrgala z zobmi goltanec. Kljub strašni rani na lastnem telesu je začela levinja medveda takoj žreti.

Med tem bojem sem vsled razburjenja na svojo mučno situacijo skoraj pozabil. Medved je bil mrtev, zato pa je bila sedaj pod stebrom levinja. Če bi bil skočil na drugo stran, bi si bil zlomil spricho višine 4 metrov sigurno noge. Samo še par minut sem lahko vzdržal; obupaval sem... Tedaj je prišla rešitev.

Neki drugi dompteur je prišel ponoči domov in ker je domneval, da bom imel tobak, je čakal name v službeni sobi. Ker me toliko časa ni bilo, se mu je zdela stvar sumljiva, zbudil je še nekega drugega dompteurja — in par minut nato sem bil rešen iz prekerne situacije, potem ko sta bila moja dva tovaša levinjo ustrelila.

Vsem, ki bi utegnili misliti, da se človek po takih avanturah onesvesti, da osivi ter oboli za več tednov na živcih, bodi povedano, da se meni ni pripetilo ničesar takega; samo silno lačen in zaspan sem bil.

Moralna pridiga bandita pod vešali. Pred kratkim je bil aretiran bandit Kolka, ki je teroriziral s svojo 50 glav broječo tolpo že več let vse ozemlje ob Volgi. Razbojniki so sloveli po svojih drznih činih. Izropali so okrog 1000 trgovin in bančnih podružnic. Pri tem si je dovolil Kolka tuhtam drznost, da je svoj napad v naprej napovedal. Kljub temu ga do zadnjega časa niso mogli aretirati, tako zelo so se bali ljudje glasovitega roparja, ki je razširil svoje operacijsko polje vseh celo do leningradške gubernije. Njegova tolpa je bila izborna organizirana. Razpolagal je z 20 avtomobili ter imel celo juridičnega konzulenta. Ko je bil končno vendarle aretiran, je bil obsojen na smrt na vešalih. Ko je stal pod vešali je imel govoranco. Povedal je zbrani množici med drugim sledeče: »Nekoč sem se boril proti carski vladi. Toda treba je spoštovati vsako vlado. Taki ljudje kot jaz, ki ostanejo pod vsako vlado roparji, seveda s stališča vlade niso nič vredni. Ne verujte ničesar onim, ki zabavljajo brez vsakokratno državno obliko. Država ima že prav, če take ljudi kot sem jaz obeša. Če bi tega ne storila, bi ostal na primer jaz vse življenje bandit! Oba imava prav, tako vlada kot jaz, vsak s svojega

stališča! In oni, ki zmaga, ima še bolj prav: Zato pa: Bodite državni oblasti pokorni! Bandit ni pustil, da bi mu ovil zanjko okrog vratu rabelj; ovil si jo je sam, zaklepal »hurat« ter obvisel na vešicah.

Naročeno spanje. Človeštvo pozna že dolgo razna uspavalna sredstva, kroglice, kapljice i. dr. To so umetna sredstva, namesto katerih so si zdravniki in bolniki dostikrat želeli naravnega uspavalnega sredstva. Eno tako je splošno znano: mati uspava svoje dete s peljem, z uspavankami. Ampak to sredstvo je samo za otroke, so dejali mnogi. Nekemu berlinskemu zdravniku pa je prišlo na misel, da bi utegnulo vseeno biti mogoče podeliti na kak poseben način spanje tudi odraslim, ki ne morejo zaspati, in bolnikom. Razmišljal je in iznašel uspavalno uro. Njegova misel je bila, da mora enakomeren, fin šum, ki ni preglasen ne pretih, učinkovati uspavalno. Po večmečnem delu je sestavil stroj, ki je proizvajal fino brnenje, prost vseh stranskih šumov. Ta uspavalni stroj v obliki majhnega dinamita z električnim vodom in iztačno uro bi bil pa predrag za splošno porabo. Zavoljo tega je sestavil enostavnejši, cenejši stroj. Postavil je v okrov iz lesa ali pločevine majhno kolesje, ki teče navito kake tri četrt ure in tudi proizvajala enako enakomerno brnenje. Okrov stoji na nogah, da glas boljše doni. Povrh tega je ta priprava tako narejena, da teče proti koncu vedno bolj počasi, ker bi se utegnulo zgoditi, da bi se oseba, ki je zaspala pod vplivom tega šuma, lahko nenadno zbudila, čim bi brnenje na mah prenehalo. Brnenje uspavalne ure postane sčasoma vedno bolj počasno in na koncu utihne; s tem se zabrani, da se človek, ki je zaspal s pomočjo te priprave, na mah ne zbudi. To uro so zdravniki že preskušali in deseterica njih je povedala, da ugodno zdravniško mnenje o dovoljnih uspehih, ki so jih dosegli s Salomovo uro. Celotno živčeno kliniko so jih ponekod naročili. Ako se poraba razširi, ne bo trajalo dolgo in priprava bo veljala osem do deset mark.

Zenske pišejo hitreje na stroj kot moški. Kot se zdi nadkriljujejo londonske ženske londonske moške vsaj v eni stvari. Te dni se je vršila namreč v Londonu tekma v pisanju na stroj. Tekme se je udeležilo osem možkarjev in osem žensk. Zenske so odnesle zmago. Dobile so pet nagrad. Prva je bila tipkaričica Mayne iz Peckhama, ki je napisala 350 črk v minuti.

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

»Vedno več je krvi, celo na rečeh, ki jih je naredilo človeško krdelo!« je dejal Mowgli nejevoljno. Teža ankusa ga je nekoliko utrudila. »Ako bi bil to vedel, ga ne bi vzel. Kri Messue je bila na vezeh, sedaj pa je Hat-hijeva na tej reči. Ne maram več zanjo. Glej!«

Ankus se je bliskal v zraku in se je kakih petdeset korakov daleč zapil med drevjem v zemljo. »Moje roke so torej čiste glede smrti,« je dejal Mowgli in si drgnil roke ob sveži, vlažni zemlji. »Thuu je dejala, da pojde smrt za menoj. Stara je že, bela in nova.«

»Najsi je bela ali črna, najsi gre za smrt ali življenje, Mali brat, to mi je vseeno, jaz grem spat. Ne morem loviti ves dan in tuliti vso noč kot nekateri delajo.«

Bagheera je odšel proti lovskemu brlogu, kaki dve milj daleč. Mowgli pa je splezal na primerno drevo, zvezal dve, tri ovijalke in se je v kratkem zazibal v mrežnici petdeset čevljev visoko nad zemljo. Dasi mu močna dnevna svetloba ni bila zoperna, se je vseeno ravnal po zgledu svojih tovarišev in jo je uporabljal, kolikor je mogel malo. Ko se je prebudil med glasnimi ljudstvi, ki prebivajo po drevju, se je zopet mračilo. Sanjalo se mu je o lepah kamnih, ki jih je bil vrgel proč.

»Pogledat grem pa vendarle še enkrat tisto reč,« je

dejal in zdrknil po ovijalki na tla; a Bagheera ga je prehitel. Mowgli ga je slišal, ko je povohaval v medli svetlobi.

»Kje pa je tista trnjeva reč?« je zavpil Mowgli.

»Nek človek jo je bil vzel. Tukaj je njegova sled.«

»Sedaj bomo videli, ali je Thuu govorila resnico. Ako je tista špičasta reč res smrt, bo ta človek umrl. Pojdva za njim.«

»Ubij najprvo,« je svetoval Bagheera. »Prazen želodec dela oko brezskrbno. Ljudje rodijo jako počasi in džungla je tako mokra, da ohrani tudi najrahlejšo sled.«

Ubila sta, čim se jima je nudila ugodna prilika, vendar so pretekle skoraj tri ure, predno sta se najedla, napila in se zopet lotila sledu. Džungelsko ljudstvo dobro ve, da naglica pri jedi ni dobra.

»Ali misliš, da se bo tista špičasta reč obrnila človeku v roki in ga ubila ali kaj?« je vprašal Mowgli.

»Thuu je rekla, da je smrt.«

»Bova videla, ko ga najdeva,« je odvrnil Bagheera stopajoč s povešeno glavo. »Samonog je« (menil je, da je samo en človek) in teža tiste reči mu je vtisnila peto močno v zemljo.

»Hej! jasno je kot beli dan,« je odgovoril Mowgli; in spustila sta se v hiter, kratek tek, sledeč po mesečini znamenje tistih dveh bosih nog.

»Sedaj hitro teče,« je rekel Mowgli. »Prsti na nogi so razprostrti.« Dospela sta do mokrih tal. »Zdaj pa se tukaj obrne v stran?«

»Čakaj! je dejal Bagheera in se je s krasnim skokom pognal tako daleč naprej, kolikor je mogel. Kadar sled preneha, je naprvo treba, da se pojasni vzrok, da se vrže naprej, ne da bi zapustil na tleh lastnih sledi, ki bi se pomešavale z drugimi. Bagheera se je ustavil, čim je priletel na tla in zavpil: »Tukaj mu prede druga gaz naproti. Ta druga gaz je od manjše noge in prsti na nogi so navznoter obrnjeni.«

Mowgli je pohitel do njega in metril sled. »To je noga goudskega lovca,« je rekel. »Glej! Tukaj je vlekel lok po travi. To je vzrok, da je prvi tako urno krenil v stran. Velika noga se je skrila pred malo nogo.«

»Res je tako,« je pritrdil Bagheera. »Vzemiva vsak eno sled, da ne pokvariva znakov, hodeč po sledi drug drugega. Jaz sem velika noga, Mali brat, ti pa si mala noga, Goud.«

Bagheera je skočil k prvi sledi in pustil Mowglija, da se je sklanjal nad čudno sledjo divjega malega gozdovnika čegar prsti na nogi so bili obrnjeni navznoter.

»Sedaj,« je dejal Bagheera in se gibal stopinjo za stopinjo ob nizu odliskov stopinj, »se jaz, velika noga, tukaj obrnem v stran. Sedaj se skrijem za skalo, mirno stojim in se ne upam premakniti noge. Opiši svojo sled, Mali brat.«

(Dalje. prih.)

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino le

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opremlj.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vazenju b. brezplačen.

Večletnagarancija

Delavnica za popravila.

Nizke cene, tudi ne obroke.

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana,
nudi

najtinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

„GROM“ CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDI-
CIJSKI BUREAU

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Nedov. brzojavkami „GROM“.

Telefon int. št. 45-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulturnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano
Din 1.—

Ljubi
sv. Miklavž!

Prosim, prinesi mi Polžo hišico, ki je najlepša mladinska zbirka pesmic s slikami in ki stane le 12, vezana 14 Din. — Kupi in naroči se pri M. Modie, Kopitarjeva ul. 1.

Gospodinja

išče mesta pri boljšem gospodu event. vdovu »dvema ali tremi otroki. Vajena je vseh hišnih del kakor tudi šivanja. Poudbe prosí na upravo lista pod »Dobra gospodinja«.

DRVA - ČEBIN

Wolfova 1/H. - Telef. 56.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Zdravne opekarne d. g. v Ljubljani

Kontoristinja

večja vseh pisarniških del ter obvlada perfektno hrvaški in nemški jezik išče primernega mesta v pisarni. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Poudbe prosí na upravo lista pod »Marljiva«.

Gospodična

v starosti 20 let, se želi seznaniti z gospodom, kateri naj ne šteje več kot 24 let v svrhu skupnih nedeljskih izletov. — Poudbe na upravo lista pod: »Narava«

Miklavžev večer
»Atene«

se vrši dne 5. decembra ob pol 5. popoldne v veliki dvorani »Narodnega doma«. Legitimacije po 10 Din za osebo v soboto, 4. decembra od 10.—12. dop. in od 4.—6. pop. v mali dvorani »Narodnega doma«, kjer se bodo tudi sprejemali mali zavrtki za otroke.